

PYTANIA SKIEROWANE DO KOMITETÓW WYBORCZYCH DOTYCZĄCE DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU POPRAWĘ JAKOŚCI POWIETRZA W POLSCE.

Słowo wstępu Komitetu Wyborczego PSL:

„Tani prąd-czyste powietrze” – to jeden z 5 głównych postulatów programowych PSL. Chcemy to osiągnąć poprzez przestawienie polskiej energetyki na odnawialne źródła energii.

Zanieczyszczenie powietrza, które dotyka szczególnie nasz kraj, już od dawna zajmuje jedno z priorytetowych miejsc naszego programu - w mijającej kadencji, w styczniu 2017 roku, zaproponowaliśmy wszystkim partiom sejmowym debatę i ponadpartyjne podjęcie tego tematu.

PSL zaproponował Narodowy Program Antysmogowy:

<https://www.psl.pl/wp-content/uploads/2017/01/NPA.pdf>

Kwestie ekologiczne, w tym przestawienie energetyki na OZE, stanowią istotny punkt programu wyborczego PSL, m.in. strony 17-19:

https://www.psl.pl/wp-content/uploads/2019/09/PROGRAM_PSL_2019.pdf

EMISJE Z BUDYNKÓW

Głównym problemem polskiego powietrza jest emisja zanieczyszczeń z domowych urządzeń grzewczych. W samych budynkach jednorodzinnych działa około 4 milionów tzw. „kopciuchów”, czyli przestarzałych kotłów na węgiel i drewno emitujących duże ilości zanieczyszczeń. Niestety program, który miał wspierać wymianę źródeł grzewczych w budynkach jednorodzinnych jest wysoce nieefektywny. W ciągu pierwszego roku działania tego programu zdołano podpisać jedynie 20 000 umów na wymianę źródeł ciepła. Brakuje programu wspierającego wymianę „kopciuchów” w budynkach wielorodzinnych. Na plus należy zaliczyć wprowadzenie ulgi termomodernizacyjnej czy standardów emisyjnych dla kotłów na paliwa stałe, dzięki czemu ograniczona została sprzedaż „kopciuchów”.

1. Jakie rozwiązania (prawne, finansowo-fiskalne, inne) zamierzają Państwo wprowadzić w celu jak najszybszej likwidacji ponad 4 milionów wysoko emisyjnych pieców i kotłów w:
 - a) budownictwie jednorodzinnym?
 - b) budownictwie wielorodzinnym?

Wymiana starych pieców do 2023 roku, dofinansowanie do zakupu pieców w wysokości do 75% kosztów, a po spełnieniu kryterium dochodowego 100% kosztów, bo to inwestycja w zdrowie Polaków, która się zwróci. Do tego państwo, dla osób wymieniających stare piece, spełniających kryterium dochodowe, przez dwa lata powinno zapewnić dofinansowanie do ogrzewania. Należy stanowczo egzekwować zakaz palenia w piecach śmieci – zdecydowanie podnieść też kary za złamanie tego zakazu.

Rozwój miejskich elektrociepłowni, co powinno pomóc w zdecydowanym zmniejszeniu tzw. niskiej emisji. Wymiana pieców (wraz z dofinansowaniem do ich wymiany), zakaz instalacji pieców i kotłów nie spełniających norm.

2. Jakie rozwiązania (prawne, finansowo-fiskalne, inne) zamierzają Państwo wprowadzić w celu wsparcia termomodernizacji w:
 - a) budownictwie jednorodzinnych?
 - b) budownictwie wielorodzinnym?

Standardy nowych budynków od roku 2025 powinny być nie gorsze niż domów pasywnych, z największym pozyskiwaniem energii z zewnątrz i ograniczeniem straty ciepła. Będziemy dążyć do powstawania budynków plusenergetycznych – wytwarzających więcej energii niż pobierający.

3. Jaki mają Państwo pomysł na usprawnienie Programu Czyste Powietrze?

Potrzebny jest długofalowy program, który będzie konsekwentnie realizowany przez kompetentnych ludzi. Ostatnio, obecnie rządzący, „wyborczo” podjęli temat czystego powietrza, ale pamiętać należy, że minister zdrowia w rządzie PiS, Konstanty Radziwiłł stwierdził, że smog jest problemem czysto teoretycznym, a minister energii, Krzysztof Tchórzewski nadal chce opierać polską energetykę na węglu i budować kolejny blok węglowy w Elektrowni Ostrołęka. PSL będzie konsekwentnie realizował oparcie energetyki na OZE, bo tego, co robią obecnie rządzący, nie można nazwać realizacją programu w zakresie czystego powietrza – bardziej adekwatnym byłoby stwierdzenie, że jest to „pudrowanie węgla”.

4. Jakie źródła finansowania programów wspierających wymianę starych źródeł ciepła i termomodernizacji budynków planują Państwo wykorzystać. Proszę podać kwoty w horyzoncie najbliższej kadencji Sejmu oraz źródła z jakich pochodzą będą środki finansowe.

Konsekwentna realizacja programów inwestycyjnych w zakresie odnawialnych źródeł energii a co za tym idzie – hutniczego i stalowego (m.in. do budowy masztów wiatraków i łopat oraz konstrukcji wsporczych), wpłynie na wzrost inwestycji, co spowoduje stabilny wzrost PKB w kolejnych latach, rozwój polskich firm, pozostawienie pieniędzy w krajowym obiegu, zwiększenie wpływów do budżetu z podatków pośrednich i bezpośrednich.

Budowa nowoczesnych farm wiatrowych na Bałtyku tylko o mocy 6 GW do 2025 roku, to wg wstępnych szacunków: 60 mld zł do PKB Polski, 15 mld zł do budżetu z CIT i VAT, do 70 tys. miejsc pracy, nie tylko w regionach nadmorskich. Zamiast wydawać przez firmy energetyczne, które są pod kontrolą państwa kolejnych mld zł na bloki węglowe – środki te zostaną przeznaczone m.in. na MEW. Potencjał morskiej energetyki wiatrowej w Polsce wynosi do 14 GW w perspektywie do roku 2040. Przy obecnej całkowitej mocy zainstalowanej ze wszystkich źródeł (ok. 46 GW), MEW może zapewnić ponad 20% potrzeb energetycznych polskiej gospodarki. Pomoże to w transformacji systemu energetycznego kraju w kierunku gospodarki niskoemisyjnej oraz zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego.

Prywatne firmy również będą mogły inwestować w MEW, będziemy wspierać takie inwestycje, a nie – blokować je, co jest czynione obecnie. Źródła finansowania będą więc zarówno publiczne, jak i prywatne.

ZANIECZYSZCZENIA Z TRANSPORTU

Drugim poważnym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest transport samochodowy. Jest to szczególnie odczuwalne w dużych miastach, gdzie roczne normy dla stężeń dwutlenku azotu są znacznie przekraczane. Polska stała się śmietnikiem Europy Zachodniej – rocznie do naszego kraju sprowadzanych jest ponad 1 milion używanych samochodów (2018 rok), a ich średni wiek to 12 lat.

Wciąż kwitnie proceder wycinania filtrów DPF. Samorządy nie posiadają praktycznie żadnych narzędzi prawnych, dzięki którym mogłyby ograniczyć ruch najbardziej zanieczyszczających samochodów w miastach.

1. Jakie rozwiązania (prawne, finansowo-fiskalne, inne) zamierza Państwo wprowadzić w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza z transportu?
2. Czy zamierza Państwo wprowadzić ograniczenia w imporcie starych, wysokoemisyjnych samochodów? Jeśli tak, to jakie?
3. Jakie rozwiązania planują Państwo wprowadzić w celu wyeliminowania wycinania filtrów DPF?
4. Jakie rozwiązania planują Państwo wprowadzić w celu ograniczenia emisji z samochodów w miastach? Czy wspierają państwo wprowadzenie stref czystego transportu opartych o wiek i klasę emisyjną samochodu?

Ekologiczny transport miejski. Zastosowanie wodoru – paliwa przyszłości w transporcie (wdrożymy nowoczesne technologie przemysłowe do separacji wodoru z gazu koksowniczego – na początek paliwo to może zostać wykorzystane do wprowadzenia ekologicznego transportu w aglomeracji Górnośląsko-Zagłębiowskiej – umożliwienie rozwoju innowacyjnego przemysłu produkcji autobusów i samochodów dostawczych z napędem wodorowym).

Należy wprowadzić zakaz sprowadzania do Polski starych samochodów osobowych, autobusów i samochodów ciężarowych nie spełniających norm ochrony środowiska – co dotyczy w szczególności pojazdów z silnikami diesla. Także ustawa dot. Stref Czystego Transportu wymaga poprawy - np. ustawa powinna promować poruszanie się rowerami – zamiast je dyskryminować. Należy znówelizować tę ustawę i PSL proponuje odpowiednie zmiany.

Ponadto, aby upowszechnić transport publiczny, prócz programów edukacyjnych należy postawić na rozwój ekologicznego transportu publicznego, zakup autobusów spełniających normy najwyższej jakości. Samorządy powinny zachęcać do korzystania z komunikacji miejskiej, szczególnie poprzez konkurencyjne stawki biletów, bo na zdrowiu mieszkańców nie można oszczędzać. Postulujemy również rozwój stacji P+R na obrzeżach miast i preferencyjne stawki biletów dla osób korzystających z tego rozwiązania. Przywrócenie połączeń transportu publicznego pomiędzy miastami – PKS.

Należy dążyć do rozwój i promocja transportu szynowego, zgodnie z hasłem: „tiry na tory”.

ZANIECZYSZCZENIA PRZEMYSŁOWE

Protesty społeczne w wielu polskich miastach i miasteczkach dobitnie wskazują, że kontrola nad emisjami z zakładów przemysłowych jest niewystarczająca. Kompetencje w zakresie wydawania pozwoleń środowiskowych są rozmyte, a służby kontrolne nie prowadzą skutecznych działań. Zapowiadana reforma służb ochrony środowiska nie przyniosła oczekiwanej poprawy w tym zakresie.

1. Jakie rozwiązania zamierza Państwo wprowadzić w celu zwiększenia kontroli nad zakładami przemysłowymi w zakresie emitowanych zanieczyszczeń (zarówno więksi przedsiębiorcy jak i mniejsze zakłady)?
2. Czy planują Państwo reformę Inspekcji Ochrony Środowiska, jeśli tak to jakie rozwiązania Państwo postulują?
3. Czy planują Państwo zaostrzyć regulacje prawne dotyczące wwożenia do Polski odpadów i ich przetwórstwa na terenie naszego kraju?

Węgiel w energetyce należy zastępować OZE. dotyczy to również, a może przede wszystkim zakładów przemysłowych. Jeśli chodzi o energetykę konwencjonalną – bloki węglowe trzeba zastępować gazowymi. Naszym celem jest 50% udział OZE w miksie energetycznym do 2030 roku.

Należy zwiększyć uprawnienia Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie kontroli dot. emisji zanieczyszczeń.

Inspekcja Ochrony Środowiska powinna zostać odpowiednio dofinansowana, aby zwiększyć możliwości jej oddziaływania w zakresie zmniejszania zanieczyszczeń środowiska naturalnego.

Należy wprowadzić bezwzględny zakaz importu śmieci do Polski. W 2018 r. padł rekord ilości odpadów sprowadzonych do Polski: 434,4 tys. ton, prawie 60 tys. ton niż rok wcześniej i prawie trzy razy więcej, niż w 2015 r. – to dane oficjalne, bo nieoficjalny wwóz mógł być znacznie większy. Tylko bezwzględny zakaz wwozu odpadów do Polski może ukrócić działalność mafii śmieciowych.